

**LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS
SPRENDIMAS NR. 2023/3.2**

2023-03-24, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) Profesinės etikos taryba (toliau – PET) išnagrinėjo Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Pareiškėjas2) pateiktą raštu pateiktą informaciją dėl architekto Algimanto Petravičiaus (toliau – Atsakovas2) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų.

Informacija išnagrinėta ir sprendimas priimtas 2023-03-24 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant prašymus ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius (pirmininkas), Andrius Bakšys, Donatas Laucius, Kęstutis Lupeikis, Aleksandras Gvildys. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, PET sekretoriaus funkcijas posėdyje atliko teisininkas Justas Laurinčiukas. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Pareiškėjo2 atstovas V.T. ir Atsakovas2.

Posėdžio eiga:

I. Pareiškėjo2 raštu pateiktos informacijos esmė

Rūmai 2023-02-07 gavo Pareiškėjo2 raštu pateiktą informaciją dėl nustatytų pažeidimų projektuotojo veikloje Sodų g. 8, Rusnėje, Šilutės r. sav., kuriuo Pareiškėjas2 kreipėsi dėl Atsakovo2 profesinės etikos po patikslinimo. **Rašte dėl Atsakovo2 profesinės etikos Pareiškėjas2 nurodė, kad:** įvertinus A. Petravičiaus projektavimo įmonės (įm. k. 177203217) projekto vadovo Algimanto Petravičiaus (Atestato Nr. A328) pasirašytą 2010 metais parengtą projektą „Priestato prie rekonstruojamo namo, ūkinio pastato ir pirties statyba“ Nr. 2009/05-TP ir projekto A laidą „Rekonstruojami pagalbiniai pastatai prie rekonstruoto gyvenamojo namo“ Nr. SSP2020 (2009/05-TP-SA-A LAIDOJE), bei projektuotojo paaiškinimus ir kitus papildomus dokumentus, pateiktus Inspekcijos 2022-12-01 raštu, teikia nuorodas į šiuos galimai pažeistus Etikos kodekso principus: 1 principą „Bendrieji įsipareigojimai – integralumas, kompetencija ir profesionalumas“ bei jo dalį, kuri nurodo, jog: „Visa tai turi įtikinti visuomenę, kad, paskyrus architektūros paslaugų teikėją teikti profesines paslaugas, jis atitiks visus reikiamus standartus. <...> visi architektūros paslaugų teikėjai palaiko ir gilina architektūros meno ir mokslo žinias, gerbia architektūros harmonijos visumą, prisideda prie jos plėtros ir teikia pirmenybę profesionaliems specialisto sprendimams, o ne kitiems motyvams <...>“; 2 principo „Įsipareigojimai visuomenės labui“, 2.1, 2.3. ir 2.4 taikymo atvejus, 3 principo 3.1 taikymo atvejį.

II. Pareiškėjo2 paaiškinimų esmė

Paaiškino, jog buvo po gauto skundo buvo nagrinėjama Atsakovo2 rengtas projektas ir esminiai pažeidimai buvo nustatyta, kad vadovaujantis STR 1.05.01:2017 7 priedo 4 ir 8 punktais, darytina išvada, kad 3 metrų atstumu nuo sklypo ribos įrengtoms naujoms pastato konstrukcijoms yra privalomi rašytiniai besiribojančio sklypo savininkų sutikimai, tačiau jie nebuvo gauti. Taip pat buvo nustatyta, kad Atsakovo2 rengtas projektas pažeidė Nemuno deltos regioninio parko apsaugos

reglamento 19.3. punktą, kuriame nurodyta, kad tradiciniai pagalbinio ūkio pastatai turi būti vienaukščiai, pusvalminiais ar keturšlaičiais stogais, kas Atsakovo2 rengtoje projekto A laidoje įvertinta nebuvo. Taip pat Atsakovo2 buvo nustatyta netinkama statinių grupė, t.y. įvertinus Atsakovo2 rengto projekto A laidos antraštiniame lape buvo nurodyta pastatų kategorija – I grupės nesudėtingi, tačiau vertinant projekto sprendinius nustatyta, kad projektuojamas sandėlis, sklypo plane pažymėtas Nr. 04, ir garažas, sklypo plane pažymėtas Nr. 05, yra 6.0 metrų aukščio (aukštis apskaičiuotas pagal projekto A laidos pietinį fasadą t. y. 0.2 m cokolis + 5.8 m pastatų aukštis skaičiuojamas nuo grindų paviršiaus), todėl nustatyta, kad tai yra faktiškai II grupės nesudėtingosios kategorijos pastatai.

III. Atsakovo2 paaiškinimų esmė

Pristatė projekto rengimo eigą, pakomentavo, kad buvo informavęs užsakovą, jog yra tikslinga gauti besiribojančių žemės sklypų savininkų sutikimus, nurodė, kad jo suprojektuota pastato ugniasienė neturėtų būti įskaičiuojama į pastato aukštį. Negalėjo kontroliuoti projekto vykdymo eigos, nemano, kad faktiškai pastatytas sandėlis atitinka jo parengto projekto sprendinius.

IV. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas2 nurodė, jog Atsakovas2 galimai pažeidė Etikos kodekso 1 principo dalį („<...> Be to, visi architektūros paslaugų teikėjai palaiko ir gilina architektūros meno ir mokslo žinias, gerbia architektūros harmonijos visumą, prisideda prie jos plėtros ir teikia pirmenybę profesionaliems specialisto sprendimams, o ne kitiems motyvams, likdami ištikimi menui, mokslui ir architektūrai.“), Etikos kodekso 2 principo 2.1. taikymo atveji: „Visi architektūros paslaugų teikėjai privalo gerbti ir padėti išsaugoti bei puoselėti visuomenės, kuriai jie projektuoja pastatus, aplinką ir vertybių sistemą, gamos bei kultūros paveldą. Kurdami aukščiausios kokybės projektus, jie stengiasi ne tik nuosekliai gerinti aplinką, bet ir bendruomenės gyvenimo kokybę bei gyvenamąją teritoriją, ypač atsižvelgdami į efektyvų žaliavų naudojimą. Jis apima energijos taupymą, vandens konservavimą, atliekų ir išmetamojo anglies dioksido kiekio mažinimą pasaulio klimato kaitos kontekste, suvokiant savo darbo įtaką visiems tiems, kurie, tikėtina, naudosis jų darbo rezultatais arba jais gėrėsis.“, 2.3 taikymo atveji: „Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo.“ ir 2.4 taikymo atveji: „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.“ Taip pat Pareiškėjas2 nurodė, kad Atsakovas2 pažeidė Etikos kodekso 3.1 taikymo atveji: „Visi architektūros paslaugų teikėjai pagarbiai žiūri į savo kliento ar potencialaus vartotojo poreikius ir reikalavimus, jei šie poreikiai ir reikalavimai neprieštarauja šio kodekso principams ir jų taikymui. Tuo atveju, jei yra ar numanomas koks nors prieštaravimas, architektūros paslaugų teikėjas apie tai nedelsdamas informuoja klientą arba, jei reikia, vartotoją. Jeigu aiškiai nesusitarta kitaip, tuomet architektūros paslaugų teikėjas turi arba

prisiderinti prie poreikių ir vykdyti reikalavimus, arba tuojau pat atsisakyti atitinkamos architektūros paslaugų teikimo ar samdos sutarties.”

V. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo prašymus, išklausė Pareiškėjo2 ir Atsakovo2 paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a) Pareiškėjas2 pagrįstai nurodė, jog Atsakovas2 projektuojamiems pastatams priskyrė neteisingą statinio kategoriją;

b) Atsakovas2 projekto A laidą ydingai parengė vykdydamas užsakovų individualų vėlesnį prašymą, kurį turėjo vertinti kritiškai.

VI. Sprendimo argumentai

PET įvertinus pateiktą informaciją ir duomenis, Pareiškėjo2 ir Atsakovo2 paaiškinimus, PET vertino aplinkybę, kad tyrimo metu nustatyta, jog Atsakovas2 projektuojamiems pastatams priskyrė visgi neteisingą statinio kategoriją, kadangi parengus projekto A laidos antraštiniame lape nurodyta pastatų kategorija – I grupės nesudėtingi, tuo tarpu vertinant projekto sprendinius nustatyta, kad projektuojamas sandėlis, sklypo plane pažymėtas Nr. 04, ir garažas, sklypo plane pažymėtas Nr. 05, yra 6.0 metrų aukščio (aukštis apskaičiuotas pagal projekto A laidos pietinį fasadą t. y. 0.2 m cokolis + 5.8 m pastatų aukštis skaičiuojamas nuo grindų paviršiaus), t. y. II grupės nesudėtingosios kategorijos pastatai. Taip pat PET nariams sugretinus projekto O laidą ir projekto A laidą, matyti, jog Atsakovas2 projektavo kito architektūros tipo pastatus projekto A laidoje nei buvo O laidoje, taip pat iš brėžinių matosi, kad projektuojamas sandėlis sklypo plane faktiškai yra 6.0 metrų aukščio, taigi tai yra II grupės nesudėtingosios kategorijos pastatas. Vadinas, sutiktina su Pareiškėjo2 rašte nurodyta argumentacija, jog Atsakovas2 tinkamai nenustatė II grupės nesudėtingosios kategorijos pastatų rengtame projekte, o projekto A laidą ydingai parengė vykdydamas užsakovų prašymą. Dėl šių priežasčių PET daugumos narių nuomone vertina, kad Atsakovas2 parengdamas projekto A laidą ją parengė prieštaringai, nes paaiškėjo, jog dokumentas prieštarauja turimai informacijai, kadangi vėliau tapo žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ir neobjektyvus kitų atžvilgiu. Vadinas, Atsakovas2 laikomas pažeidusiu Etikos kodekso 2 principo 2.4 taikymo atvejį. Dėl kitų Pareiškėjo2 nurodytų galimų Etikos kodekso principų pažeidimų PET narių daugumos nuomone pagrindų nebuvo nustatyta.

Nutarta:

- Etikos kodekso 1 principo („Įsipareigojimai klientui“) dalis („<...> Be to, visi architektūros paslaugų teikėjai palaiko ir gilina architektūros meno ir mokslo žinias, gerbia architektūros harmonijos visumą, prisideda prie jos plėtros ir teikia pirmenybę profesionaliems specialisto sprendimams, o ne kitiems motyvams, likdami ištikimi menui, mokslui ir architektūrai.“). **Nepažeidė (vienbalsiai);**
- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.1 taikymo atvejis („Visi architektūros paslaugų teikėjai privalo gerbti ir padėti išsaugoti bei puoselėti visuomenės, kuriai jie

projektuoja pastatus, aplinką ir vertybių sistemą, gamos bei kultūros paveldą. Kurdami aukščiausios kokybės projektus, jie stengiasi ne tik nuosekliai gerinti aplinką, bet ir bendruomenės gyvenimo kokybę bei gyvenamąją teritoriją, ypač atsižvelgdami į efektyvų žaliavų naudojimą. Jis apima energijos taupymą, vandens konservavimą, atliekų ir išmetamojo anglies dioksido kiekio mažinimą pasaulio klimato kaitos kontekste, suvokiant savo darbo įtaką visiems tiems, kurie, tikėtina, naudosis jų darbo rezultatais arba jais gėrėsis.”). **Nepažeidė (vienas PET narys balsavo „už“, keturi – „prieš“);**

- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 taikymo atvejis („Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo.”). **Nepažeidė (vienas PET narys balsavo „už“, keturi – „prieš“);**

- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.4 taikymo atvejis („Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.”). **Pažeidė (trys PET nariai balsavo „už“, du – „prieš“);**

- Etikos kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.1 taikymo atvejis netaikytinas.

PET pirmininkas Darius Juškevičius

Posėdžio sekretoriaus funkcijas atliekantis _____ Justas Laurinčiukas